

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Buitenlandse Zaken
De heer T.B.W. Berendsen
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 19 juni 2026

betreft Vragen inzake Beleidsbrief Buitenlandse Zaken 2026

ons kenmerk 181521

Geachte heer Berendsen,

De leden van de commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw Beleidsbrief Buitenlandse Zaken 2026¹ van 24 april 2026, die u gezamenlijk met de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking naar de Kamer heeft gestuurd. De leden van de fracties van de **BBB** en **SGP** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de fracties van **JA21**, **Fractie-Beukering** en **Fractie-Walenkamp** sluiten zich graag aan bij de vragen van beide fracties.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

1. De beleidsbrief verwoordt uit hoofde van het opschrift bij paragraaf 1 een optimistisch en realistisch buitenlands beleid. De leden van de BBB-fractie stellen hierbij u de vraag hoe een realistisch buitenlands beleid optimistisch kan zijn. Enige scepsis of zelf enig pessimisme getuigt naar hun opvatting, gelet op de algehele toestand in de wereld, van een meer reële visie op dat beleid. Deze leden verzoeken u om een reflectie.
2. Onderaan pagina 1 meldt u dat tegen de achtergrond van de veranderende positie van de VS we eenzijdige afhankelijkheid verminderen (naar de leden aannemen: van de VS), bijvoorbeeld op het gebied van defensie, software en kritieke grondstoffen. Kunt u verduidelijken welke maatregelen u in het bijzonder wil treffen om de afhankelijkheid van de VS op het gebied van defensie te verminderen, en hoe realistisch dat voornemen tot vermindering is?
3. Op pagina 2 schrijft u over 'een wereld waarin een grootmacht als China assertiever wordt'. China is het afgelopen decennium al duidelijk assertiever geworden. Of het een grootmacht blijft, wordt door sommigen betwijfeld, ook omdat China zijn economische groei hoger en bevolkingsomvang groter zou hebben voorgesteld dan deze feitelijk zijn. Bent u van oordeel dat deze door de Chinese regering gepubliceerde cijfers en trends juist zijn? Of zijn ze feitelijk lager? Wat zijn de werkelijke economische groei en bevolkingsomvang van China volgens u en de Nederlandse inlichtingendiensten?

¹ Kamerstukken I, 2025-2026, 36800 V, D.

datum 19 juni 2026

ons kenmerk 181521

blad 2

4. Op pagina 2 schrijft u over het verbreden en verdiepen van 'partnerschappen en allianties, ook met nieuwe partners'. Zijn er ook landen waarmee u of internationale organisaties minder samenwerking of contact wilt? Zo ja: welke en waarom? Zo niet: waarom niet?
5. Op dezelfde pagina wordt geschreven over de verdediging van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Heeft u na de spanningen rond Venezuela, Cuba, maar ook na de druk van de Amerikaanse regering op Denemarken over Groenland, geëvalueerd of niet meer moet worden gedaan? Moet de aanwezigheid van de Nederlandse marine en luchtmacht niet worden uitgebreid? Moeten de Antilliaanse milities worden uitgebreid?
6. Op pagina 3 schrijft u te willen 'bouwen aan een Europese pijler binnen de NAVO'. Wilt u zich inzetten voor toetreding van Ierland, Malta en Oostenrijk, wellicht zelfs ook Zwitserland, tot de NAVO?
7. Welke voordelen ziet u voor het opnemen van overzeese gebiedsdelen van Europese NAVO-landen in de NAVO, zoals die in de Caraïben, het zuiden en noorden van de Atlantische Oceaan of het arctisch gebied? En welke nadelen? Voor opname in het NAVO-gebied van welke gebiedsdelen zou u zich willen inspannen?
8. Op pagina 3 schrijft u 'in te gaan op het Franse aanbod voor een strategische dialoog over Europese nucleaire en conventionele afschrikking'. Wat is hieromtrent het standpunt van de regering? Bent u met de leden van de BBB-fractie van mening dat onzeker is of Frankrijk haar kernwapens zal willen inzetten voor de veiligheid van Nederland, en dat de Franse kernwapens überhaupt onvoldoende nucleaire afschrikking tegen een aanval op Europa opleveren?
9. In meerdere EU-lidstaten schijnt nu te worden gesproken over de ontwikkeling van een eigen kernwapen. Van welke andere EU-lidstaten weet u dat zij de ontwikkeling van een nationale nucleaire capaciteit overwegen? Onder welke omstandigheden en voorwaarden wil de regering een eigen Nederlandse nucleaire capaciteit overwegen?
10. Op pagina 3 geeft u verder aan dat 'het doorbreken van nationale industriële belangen essentieel' is. Wat zijn op dit vlak de voornemens van de regering voor de Nederlandse industrie?
11. Ook geeft u aan de Russische 'schaduwvloot' te willen aanpakken. Wil de regering zich anderzijds inzetten om de voor de Nederlandse (economische en voedsel-)veiligheid belangrijke Nederlandse koopvaardijvloot, onder zeggenschap van de regering over die vloot in gevaarlijke tijden, uit te breiden tot een vloot die een bijdrage als in de Koude Oorlog en Tweede Wereldoorlog kan leveren?
12. Op pagina 4 noemt u de bevordering van voedselveiligheid. Wat wil de regering concreet doen om Nederland minder afhankelijk te maken van voedselimport en de import van middelen die Nederland nodig heeft voor voedselproductie? Welke scenario's voorziet de regering waarin Nederland de export van voedsel moet beperken?
13. Wanneer wilt u, naast de onderaan pagina 4 genoemde groepen, ook opkomen voor mannen, ouderen, hetero's, joden en christenen?
14. Waar denkt u bovenaan pagina 5 precies aan bij 'modernisering van het internationale vluchtelingenrecht'? Om welke verdragen gaat het hierbij wel? Welke relevante verdragen wilt u uit overtuiging niet 'moderniseren'? Over de wens tot 'modernisering' van welke verdragen heeft u nog geen standpunt? Welke verdragen zijn wel bekend, maar nog niet in beschouwing

datum 19 juni 2026

ons kenmerk 181521

blad 3

genomen? Graag ontvangen de leden van de BBB-fractie een overzicht van de verdragen in deze vier categorieën.

15. Op pagina 5 gaat u in op de 'intensivering in het postennet'. In welke landen wilt u posten uitbreiden om ongewenste migratie naar Nederland tegen te gaan? In welke landen wilt u de post(en) voor datzelfde doel juist in omvang beperken of zelfs opheffen? Welke andere activiteiten dan beleidsactiviteiten kunnen posten verminderen dan wel uitbreiden, om migratie naar Nederland of Europa te verminderen? Welke consulaire activiteiten en aanwezigheid wakkeren migratie naar Nederland aan? Heeft u hier studie(s) naar laten verrichten?
16. Op pagina 5 stelt u dat er een einde moet komen aan het geweld tegen burgers in Gaza en het belemmeren van noodhulp. Bent u met deze leden ook van mening dat dat er een einde moet komen aan het terreurregime van Hamas in Gaza en het geweld van Hamas tegen de burgers aldaar, en dat het belemmeren van noodhulp door gewapende diefstal door Hamas-leden van die noodhulp moet stoppen, en zo ja, wat wilt u daartegen doen?
17. Bovenaan pagina 6 noemt u een aantal landen op waarmee u de diplomatieke banden wil intensiveren. Ziet u ook de wenselijkheid om met een aantal Nederland omringende 'deelstaten' de banden te intensiveren, zoals Vlaanderen, Noordrijn-Westfalen en Schotland?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie kunnen zich in grote lijnen vinden in de richting van het voorgenomen beleid. Tegelijk hebben zij enkele vragen over hoe het buitenlandse beleid integraal wordt benaderd en hoe de afweging wordt gemaakt om de prioriteit te leggen bij nationale veiligheid, economische welvaart of de bescherming van mensenrechten.

Uit een onderzoek van het Tony Blair-instituut blijkt dat het Westerse Buitenlandbeleid actief bijdraagt aan de financiering van het Islamitisch extremisme van het Iraanse regime door handelsakkoorden te sluiten ondanks de wetenschap van ernstige mensenrechtenschendingen en ondanks de kennis dat Iran actief militante groeperingen financiert.² Als gevolg worden voor tientallen miljarden contracten afgesloten met het Iraanse regime, zoals blijkt uit een onderzoek van Reuters.³ Een ander onderzoek toont aan dat vele miljarden van deze deals rechtstreeks naar de financiering van Iraanse militaire operaties in Syrië gingen, die de vluchtelingenstroom verder intensiverden.⁴ Het valt deze leden verder op dat, terwijl in Iran in 2022 de vrouwenrechtenprotesten met harde hand werden neergeslagen, waarbij honderden mensen, waaronder tientallen kinderen, om het leven kwamen, in 2023 en 2024 werd opgeroepen om intensiever te investeren in Iran.

1. Bent u op de hoogte van deze publicaties?
2. Hoe reflecteert u hierop?

---

² Tony Blair Institute for Global Change (2019), *The Fundamentals of Iran's Islamic Revolution*, <https://institute.global/insights/geopolitics-and-security/fundamentals-irans-islamic-revolution>.

³ Reuters (2017). *After Iran's Nuclear pact, state firms win most foreign deals*, <https://www.reuters.com/article/world/after-irans-nuclear-pact-state-firms-win-most-foreign-deals-idUSKBN15328T/>.

⁴ Kaitlin Coulter (2023). *Iran's involvement in the Syrian civil war before and after JCPOA*. Chattanooga: Universiteit van Tennessee, <https://scholar.utc.edu/honors-theses/425/>.

datum 19 juni 2026

ons kenmerk 181521

blad 4

3. Welke stappen onderneemt de regering om te voorkomen dat het buitenlandse handelsbeleid een financiële impuls geeft aan terrorisme of mensenrechtenschendingen?

Deze leden constateren dat de verscheidene ministeries andere Nederlandse belangen nastreven, dat dit zelfs binnen ministeries plaatsvindt, en dat het in de afstemming daarover niet altijd goed gaat.

4. Hoe vindt de afstemming tussen ministeries omtrent het buitenlandse beleid plaats?
5. Welke ruimte hebben bijvoorbeeld het ministerie van Defensie of van Asiel en Migratie om hun belangen te verwerken in het buitenlandse handelsbeleid?
6. Op welke wijze weegt het ministerie van Buitenlandse Zaken de belangen tussen buitenlandse handel en het buitenlandse mensenrechtenbeleid?
7. Heeft u inzicht in hoeveel Nederlands geld terecht komt bij regimes die mensenrechten schenden of actief terrorisme financieren?
8. Op welke wijze zet de regering zich in Europees verband in om discrepanties tussen het handelsbeleid en het vredes- en mensenrechtenbeleid te voorkomen dan wel op te lossen?

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Koen Petersen

Voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en
Ontwikkelingssamenwerking